

Седклан тавдж кӧдлхлӧ

Хойр мӧр татсн тачанк гер-
гн „Лиманний“ совхозин цент-
ральн поселкас 1-ч номертӧ
ферм талагшан гуулгӧд гарв.
Орун гарсн нарнла урлад, кев-
грасн болдж гарч ирсн зур-
мд, кӧк кевс болсн теегт чич-
кнлӧд, хаалгын хойр хӧвр-
гӧяр гуулднӧ. Никт махта,
хаалымг тохмта Укрмуд кев-
гӧян кевӧд кевтсн узгднӧ.

Тачанк деер, „Лиманний“
совхозин партийн организацин
сегдӧтр, шаштг хар-улан П. В.
Хомутников болн КПСС-н Яш-
кудск; райкомин уполномоч-
енн Б. Карсаев сууцхана.

Эн хойр, мӧрнӧ хатрлгъ да-
хад кӧундӧ йовтл кош хӧн
узгдв. Эн отар хӧн, СССР-н
Деел Советин депутат ур Ки-
чикова Шуран хӧлӧджӧ хӧн.

—Одад мендинь сурад гар-
рий—гидж келӧд, П. Хомут-
ников хойр мӧрнӧ джолог кош
хӧн тал залв.

—Менд бӧянт, Шура Дохо-
новна!

—Цугӧяр менд, эрӧл-дорул
бӧянӧвдн. Тадн чигн менд
йовнт?

Совхозин, тус йилгӧл 1-ч
фермин ил-ахун олн зӧсн тӧр-
муд болдж кӧунлӧд, увлд
белдлгӧл туск тӧрмудӧр кӧу-
нлсн цагт ур Шура Дохоно-
вна, толгӧа деерӧн боодж йов-
сн хар шеемг альчуран ясад
боочкад, кец деегур тарад
идшлдж йовх хӧбдӧн хӧлӧч-
кӧд, гарган бӧрджӧсн гирлгӧн
тушчкӧд эклв...

—Увлин чилгчӧр болсн гур-
вя хонгин шуургын ӧрн-ӧрнд
келӧд чигн бичӧ узгдг. Гурвн
сӧ, гурвн бдр тенгӧр-газр
хойр негдӧд, таг сохр болад
шуургын шуурв.

Киитн хар салькн хурлзад,
ик бдр кӧрмуд хӧбнӧ хаша
эргӧд хурв. Хашан ӧудиг таг
дарчкв. Увл ирӧд уга бӧятл
хаша-хаацин, хӧбдт ӧгх хот-
хоолинь белддж авсн сӧн болв.

Турун шуургын шуурсн бдр
би, кӧвугӧгӧн, эн хар барг
нохатагӧн хӧбнӧ бӧрас гар-
лдо йоввдн. Хошин бдр хӧбнӧ
идг му-болад, хӧбгӧн хошас

7-8 луунад хӧрулдж йовтл,
нарн хурдндан орси алднд,
генткн дорд ар узг талас киитн
салькн хурлзад, богшада шо-
вуд баглрладад нислдв, тингӧ
бӧятл никтрӧд цасн орв. Тегӧд
шуургын эклхь лавта мелдв.
Шуургын икӧр шуурхин бмн,
шулун гидгӧр хӧбдӧн хойр
таласнь баглад аввдн.

—Торгын нооста хӧн, ут

шииртӧ, халымг тохмта хӧбнӧ
ӧлл биш, сальк ӧрдж, кош
талан йовдж бглго бӧяв. Тин-
гӧ йовтл шуургын улм икӧд,
цасн никтрӧд, хӧбнӧ белкӧсцӧ
болв. Тегӧд эн хӧбнӧ йовдлар,
ӧрун нарн гартл хошдан кӧрч
чалшгогӧн мелӧд, эн ик дог-
шар кӧдлджӧх шуургынд, эдж-
го теегт илм цагӧн кӧдӧд
хӧл коргӧдг юмн уга болад
бӧяв. Хӧбдӧн алдад орквзгов
гидж-санад, кӧвугӧгӧн хӧрн
зӧвшлӧд, бӧрхн бӧясн салдрт,
ӧр цӧятл, дӧн-нӧкд болх улс
маниг хӧадж иртл, хӧбгӧн
коргӧлулад, сальк урӧдулӧд
туугӧад гарввдн. Тер сӧ чир-
мӧгӧд, нег чигн хӧ чонд
идулл уга, гел уга бурн-бӧтн
авч гарвдн. Ор шарлсн алднд
баахнар шуургын тогтнв. Тенг
грт гегӧн орв. Тегӧд кӧвугӧ
гӧн хӧрн хӧбгӧн туугӧад,
хош талан ирвдн.

Ода болхла ююгыннь келхв.
Хавр. Тенгӧр дулан, кӧк но-
гӧн. Малин идг-усн элвг. Ӧдр

ирвӧс хӧбдин чинӧн ясрад,
цогг-махмуднь батрад, нооснь
ӧсӧд, никтрӧд йовна—гидж
байрта бӧядлтӧгӧяр Шура До-
хоновна угӧн тӧгсӧв.

Увл хавр уга хӧбчин кӧдлмш
дала. Хаврт, шарх-шавнь, ӧтн
хурвзго гигӧд, креолигчӧр,
нафталинӧр цацна. Ах хӧбч
ур Шура Дохоновна Кичикова
нидн джил этцин эр хургӧд
авсми. Ода ур Шура Дохоно-
вна хамдан кӧдлджӧсн хӧбчир-
тӧгӧн увлин туршарт элвгӧр
кӧрх хот-хоолинь хаша талан
зӧбдж, хаша-хаацинь ясдж
дулалдж, сӧн белдвр келжӧнӧ.
Нооснь цевр болтха гигӧд,
увлӧгӧ хӧбдӧн хаша-хаанд
хая-хая орулснд, нооснь бальчг
шавр уга цевр болдж гарна.
Государствд орулдж ӧгснд
чинрнь ик болдж гарв.

Ур Шура Дохоновна хӧ-
лӧдж, харджа хӧбдӧсн дунд
лад, хӧн болгӧнас 6,4 кило-
грамм ноос киргӧд авх зура-
та бӧясн болхла, хӧн болгӧ-
нас 7,6 килограмм ноос кир-
гӧд авх болдж даалгӧвр ав-
ла. Тер даалгӧвран давулад
кӧцӧв.

—Нӧ, Шура Дохоновна!
Сӧяхн менд бӧянт. Бидн танд
ик гидгӧр ханджанавдн. Ода
бидн тана ферм ордж йовна-
вдн. Тана фермин кӧдлмшч-
ирт, малчирт, танд чигн ик
байрта бдр.

—Тана фермд эрдни-шишӧ
тӧрлгӧн, малин тӧл авлгӧн,
малд хот беллгӧн сӧн болсн
учрар, эклц партийн органи-
зацин шиидврӧр тана ферм
дамддж ӧгдгд Улан тугар
ачлгдв. Тегӧд бидн хойр тер
тугиг ӧгхӧр йовнавдн,—гидж
ур П. Хомутников келв.

—Сӧяхн менд йовтн. Байр-
та харгӧий! Би, ирсндтн танд
ханджанав. Ик байр боллго.
Бидн эвунӧсн сӧянӧр кӧдлч-
хӧнӧвдн. Мана фермд ӧгсн
Улан тугиг гартасн алдшгов-
дн,—гидж Шура келӧд, ба-
рун ээм деерӧн гирлгӧн тӧ-
вӧд, хар барг нохагӧн даху-
лад, отаран темцӧд гарв...

АЛЕКСЯН Есин.